

—30%-kát városi költségen kellett volna eltemetetni. — Elismerem, hogy ezen egyesület élén mindenkori ügybuzgó egyének állottak, de egyszersmind kénytelen vagyok kimondani, hogy ügyeinek vezetésében nem egyszer nagy hibák követték el. Az egyesület élén álló férfiakban rendszeresen hiányzott az az illetőktől igényel, mely hiánynak hátrányos következményét az egyesületnek igen természetesen meg kellett éreznie. Ez volt az egyik baj. — Az intelligensebb elemek miatt, miért nem, ezen egyesülettől magukat általában távol tartották. Ez volt a másik baj. A tagok egyrésze befizetési kötelezettségének vagy egyáltalán nem, vagy csak a legnagyobb pontatlansággal tett eleget. Ez volt a harmadik nagy baj.

Ha jól emlékszem, 1872-ben egy egyesületi közgyűlés a fizetés alól, eléggé meg nem róható könnyelműséggel, feloldozta a tagoknak közel egyharmadát, köztük akárhány 20—30 év közötti egyént. — Ez volt a negyedik s egyszersmind legnagyobb hiba, az egyesületre rendkívül nagy kárt hozó tévedés. — A mint ezen hiba megtörtént, az egyesület vagyoni állásában a hanyatlás azonnal észrevehetővé kezdett válni. Csinos tőkét kiadóknak fedezésére rendre be kellett vonnia és felhasználnia. Csakhamar beállott a fizetési kötelezettségek teljesítésbeni pontatlanság is s ezzel igen természetesen hanyatlásnak indult a benne helyezett bizalom, mi pedig az ilyen kölcsönös befizetéseken alapuló egyesületeknek élet elene, sine qua nonja. Hasztalan állottak később ezen egyesület élére az ügybuzgalom mellett még elégséges szakképzettséggel is bíró férfiak. — a hanyatlásnak indult társulatot ezen hanyatlási útjában nem bírták feltartóztatni.

És ma — nyíltan kimondom — ezen egyesület fennállása kétséssé vált, ha nem sietünk segítségére, megmentésére, ha nem szervezzük azt újra, nem fektetjük új alapokra. — Ez nem is nehéz feladat. Az egyesület tagjainak száma ma is jóval felül haladja a 900-at, a befizetetlen tagsági díj összege eléri a 2400 forintot, melyel szemben az egyesület tartozásai kevéssel meg többre 300 frtnál.

Csak komolyan magunkévá tegyük ezen — városunk s annak főleg vagyontalanabb lakosságára nézve — igen fontos ügyet s el fogjuk érni, hogy ezen egyesületbe az újja születésnek lelkét öntjük be. Egy ilyen igazi emberbaráti egyesületet megbukni engedni e városban, melynek polgárai lelkében mintegy hagyományos egyik erény élt és áldásosan volt munkás már a messzi múltban kezdődőleg az emberbaráti intézmények létrehozásában nyilvánuló áldozatkészség, tevékenység. — Enyeden egy ilyen egyesületet megbukni engedni az erkölcsi kár mellett valóban nagy szegény lenne. — Ennek bekövetkezni nem szabad. A nagyenyedi temetkező egyesületet hanyatlása útjában egyesített erővel, egy kevés kölcsönös áldozatkészséggel fel kell tartóztatnunk. Abba az újja születés megelevenítő lelkét kell öntenünk, azt virágzó állapotra kell emelnünk. — Azokban az életbiztosító társulatokban, melyeknek — fájdalom — legnagyobb része hangzatos czégek alatt üzi a könnyen hívők bizalmának és zsebe tartalmának kizsákmányolását, aztán mikor az illető lelkiismeretlen kezelők a munkás és takarékos polgárok összehajbázzott pénzét könnyelműen ellumpolták vagy zsebre

nyájunknak. Hány millió és millió ember tűnt már el e földről, kiknek nevét ép így örökre eltörölte a feledés hulláma.

Mintegy ezer lépésnyire délre azon helytől, hol a tengerre leereszkedünk, csendesen, zajtalanul, mintegy holtan ömlik a tengerbe a Rajna szennyes vize. árjával messzire megfestve a tenger tiszta kékjét. Két felől iszonyú sziklafal szorítja össze habjait; a sziklafal üregei s hézagjaiban nyüzsgő a milliárdnyi tengeri élősd. köveinek felületét élő burokkal vonta be a legszaporább állatfaj, a korall. A Dünneszek irányában 10 méternyire vastag sziklafal tartja fel a Rajnát, mely csak egy automat gépezet segítségével, s csak meghatározott mennyiségben bocsáthatja vizét a tengerbe. Így a vizállás folyton szabályozva van.

Elidőztem volna még tudja Isten meadig itt a tenger partján, elhallgattam volna tompa mormogását, elnéztem volna habjainak dévaj játszódsát. el a láthatár szélén fel és ismét eltűnődedő vitorlákat. a gőzösköknek mértföldökre húzódo füst-lobogóját; oly szívesen bevártam volna a dagadó vitorlák által vidám — szilaján ropított birkáknak megérkezését: de a nap már lemenőben volt, tányérjának alsó széle sísteregve merült a tengerbe, arany sugarai tündéri fényt vetettek a habokra, melyeknek kép prizmái százzoroson törték meg, s szírvány színekben verték vissza azokat az ég boltozatára. Még egy tekintet habjainak végtelenjére, még egy utolsó bucsucsk . . . azután pár lépés . . . s a fényes panoráma elzáródott szemeim előtt.

Nagy Zsigmond.

(Vége.)

rakták, beadják a kulcsokat, — biznunk nem lehet. — Nekünk itt saját kebelünkben, saját erőnkön kell fenn tartanunk egy temetkező egyesületet, mely képes legyen a gázszalajtott családoknak anyagi segélyével akkor jöni segítségére, mikor erre legnagyobb szükség szokott lenni. Egy ilyen egyesület ügyeinek kezelését, saját szemünk előtt látva, azt könnyen ellenőrizhetjük, a mi fennállhatására nézve már magában előnyös körülmény. A pénzt nem adjuk ki a városból, hogy azt lelkiismeretlen kufárok elpacsékolják, hanem itt marad az nálunk s rendeltetése céljaira abban az órában fordíthat, mikor ez az óra elérkezett. Ilyen keblű temetkező egyesületek hazánk számos városaiban állanak fenn s jó kezelés mellett aránylag igen csekély befizetéssel oda erősödtek, hogy daczára a jelentékeny összegekre menő kiadásoknak, melyekkel a társulat tagjait halálesetek alkalmával segélyezik, halálesetek alkalmával az illetőknek egyszersmind nagy összegeket képviselő tartalék-tökéhez sikerült jutniok. Ilyen a többek között a marosvásárhelyi temetkező társulat. — Egy ilyen Enyed nem tudna teremteni? Ha a meglevőt a körülményeknek megfelelően újja alakítjuk, az erre megkívántató buzgóságot áldozatkészséget mindnyájan meg hozzuk, már csak egy néhány év múlva is egy igen életrevaló temetkező egyesülettel fogunk dicsekedhetni, melynek vagyona a miénk leend és senki másé, mely felett mi fogunk rendelkezni és senki más s mely nyújtani fogja nekünk azt az édes örömet, hogy egymásnak kölcsönösen a legnagyobb szükségben tudtunk segélyére sietni. Tegyük hát mindnyájan magunkévá ezen valóban emberbaráti ügyet. Gondolkozunk kissé komolyan temetkező egyesületünk fenntartására s annak új alapokon virágzó állapotra emelése felől.

Jelenjünk meg a folyó hó 30-án megtartandó egyesületi közgyűlésen mindnyájan, tagok és nem tagok. Onnan küldjünk ki egy alkalmas férfiakból álló bizottságot, mely egyesületünk ügyeit, betegségeit ismerje meg s adjon véleményt, hogy e betegségeket mi módon lehetne eltávolítani. Terjesszen javaslatot elő, hogy minő új intézkedések életbe léptetésével lehetne Enyeden egy hozzáunk méltó, a különböző társadalmi állású egyetli tagok igényeit kielégíteni képes temetkező egyesületet fenntartani.

Még azok is, kik a gondviselés kedvezése miatt az anyagi szűkség nyomasztó állapotát nem ismerik, még az ilyen szerencsés körülmények között lévő családoknál is elfér egy kevés anyagi segély, melyet egy életrevaló temetkező egyesület akkor nyújt, mikor halottjuk van, de gondoljunk el, hány nyomorral küzdő család kétségbeesésén segítünk az által, melyek talán egy krajczár felett sem rendelkeznek, mikor a lesújtó haláleset házukhoz beköszöntött. Költekezniök kell, de nincs miből. Segélyért esdendek, de nincs ki őket ebben részesítse. Mindezeket meg kell gondolnunk s a szükségeseket ez ügyben megtennünk, mert ha mindazt a mi szükséges megteesszük, az óhajtott jó eredmény: temetkező együletünk fölvirágzása rövid idő múltával be fog következni. — Vajha főlészólalásom nem maradna kiáltó szó a pusztában!!

Szilágyi Farkas.

A nemzet ünnepe.

— Budapest, 1884. márcz. 15.

A hazafiai kegyelet elzáródokoltatott engemet is a budavári-részből a nemzet újja születésének emlék ünnepe, melyet az egyetemi ifjuság rendezett márcz. 15-én, ama nagy nap harminczhatodik évfordulóján, midőn a nemzet rablánczait letépve szabadságát vívta ki s egyenlővé tett a törvényt előt királyt és koldust, urat és szolgát, szegényt és gazdagot egyaránt, a midőn szabad lett a szó, szabad lett a gondolat!

A magyar nemzet márcz. 15-én ünnepeltük. Verőfényes tavaszi nap volt. mintha maga a nagy természet is velünk örvendett volna! A házak nemzeti színű lobogókkal és szőnyegekkel voltak gazdagon felszítve, ugyszintén az egyetemi épület is, melynek főbejárata fellett a magyar korona, nemzeti színű lobogóktól körülveve, volt látható. Délutáni fél három órákor már tengeri néptömeg foglalta el az egyetem-terét.

Az ünnepély 3 órakor vette kezdetét. Az egyetemi ifjuság saját lobogója alatt jelent meg élénk éljenzések között, aztán Lukácsik Béla b. h. az emelvényre lépve ifj. Ábrányi Kornél tehetséges írónknak ez alkalomra írt, eszmékben gazdag gyönyörű költeményét („Az ifjusághoz“) szavalta el. Szavaltatát a néptömeg éljenzése nem egyszerszakaszította félbe. Utána Rakovszky Géza jogh. tartott alkalmi beszédet, melyben a 48-as idő nagyságáról megemlékezve, az ifjuságot nem csüggedő tevékenységére buzdította, mint a ki a nemzet szellemi nagyságát van hivatva a jövőben megtartani. Végül Nagy Gyula fekete díszmagyarban, a „Talpra magyar!“-t, a nemzetnek ez ébresztő szózatát szavalta el, a melylyel egykor Petőfi őt álmaiból öntudatára keltette. Óriási hatást szült szavaltata, minden versszakot szünni nem akaró éljenzés követte s a nép mintha újból esküdött volna, ajkain ott volt a refrain „esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!

Innen a sokaság a Papnövelde-utczán keresztül a

„Kosuth-nótát“ énekelve, a Petőfi-térre vonult — szobrához, nemzeti nagyságunk ama mythoszerű alakjának, ki lanttal és karddal kezében egy ujkori Tyrtus-ként dalával és tettével lelkesítette honfitársait ama titáni-küzdelemre, mely szabadságunkat és függetlenségünket volt kivivandó!

Menetközben egy kis epizód is adta elő magát, a mennyiben egy szemben jövő honvégtörzset a sokaság megéljenzett.

A Petőfi-szobrot már óriási néptömeg vette körül midőn oda értünk s az egyetemi ifjuság alig volt képes a szobor kezelébe jutni. A „Talpra magyar“ néhány versszakának eléneklése után, Gerenday Dezső az egyetemi olvasókör elnöke lépett az emelvényre s szemben a szoborral tartotta alkalmi beszédét Petőfi szelleméhez és az egyetemi ifjuság kegyelele jeléül egy nemzeti szalaggal ellátott babérokoszort helyezett szobrára a szent szabadság dalnok-martyrjának.

A nép még egyszer akarta hallani a „Talpra magyar“ Nagy Gyulától; de hasztalan volt szünni nem akaró kiáltozása: az egyetemi ifjuság dalkarának hazafias éneke az ünnepélyt befejezte, a mely bizony, lehetett volna magasztosabb, lélekelmelőbb.

Jól lehet azok az alkalmi beszédek nem voltak vonatkozás nélküliek ama napokra, melyeket a nemzet harcztusákban töltött el szabadságáért, de igen is: olyan fátolyozottság, olyan abstract-szerűség vonult rajtok keresztül, mintha elfeledték volna a magányban zárkózott turini remetét, kinek szellemével oly egybeforrott ama nagy napok emléke, hogy azt ama név nélkül, melyet a nemzet szívébe vésett s a melynek a nép szívéből fakadt dalaiban emelt örök emléket — ama nagy név nélkül még elgondolni is teljes lehetetlenség!

S megtörtént: megsem emlékeztek róla, nevét sem említették — hogy egy kis analógiával éljek — a magyar nép Mózesének, a halva is halhatatlan Kosauthnak ki nemzetét az ígérlet földjére a függetlenség és szabadság honába óhajtotta vezérelni! S ez az, a kiről megemlékezni elfelejtkeztek.

De se baj! az ő egyéniségök csak egy csöpp a tengeri néppel szemben, melynek szívéből e napon amaz imaszerű szózat tört az ég felé, hogy a hontalanságában is nagy hazafit minden igaz magyar örömeire és büszkeségére, az Úr kegyelme tartsa életben sokáig!!

Istvánffy Gyula.

Közegészségügyi jelentés 1883. évről.

A közegészségügyi állapot a lefolyt évben kielégítő volt.

A születések száma 211, több 57-tel mint az azelőtti évben. Városunkban 1801—1880. évek közt a születési átlag évenként ezer lakóra 34 volt, 1883-ban 40, a mi igen kedvező.

A halálozások száma 208, kevesebb mint az azelőtti évben, azonban ezen összegből is levonandó a megyei kórházban elhalt 19 idegen illetőségű és a kerületi börtönben elhalt 8 idegen, maradt tehát 181. Városunkban 1801—1880. évek közt a halálozási átlag évenként ezer lakóra 31 volt, 1883-ban valamivel több t. i. 34.5.

Összehasonlítva a születéseket a halálozásokkal, 1883-ban minden ezer lakóra 5% születési többlet esett, tehát csaknem két annyi, mint menynyt az 1801—1880. évek közti átlag (=3) után várhatunk volna. Mindamellett az eszményileg remélhető születési többlet (=10) ezer lakóra még két akkora.

A város népessége nem tekintve a be- és kivándorlást, év végén 5283 volt.

Legfőbb halálokok voltak: tüdőgümő 34, tüdőlob 21, gyermek aszály 9 halálesettel.

A kórállapot a következő volt: járvány nem uralkodott; ragályos betegségek közül a göresős köhögés (tussis convulsiva) még az előző évből jött át és őszig sűrűn mutatkozott összesen 12 halálesettel. Tífusz, difteritisz gyermekágyi láz, torokgyík és himlő, skarlát, vörös himlő és bárányhimlő csak szorványosan mutatkoztak, összesen 15 halálesettel. Ugy hogy a ragályos betegségek általi veszteség 38-czal kevesebb volt, mint az előző évben.

A közegészségügyi bizottság márcz. 18-án tartott ülésében részletes védhímlőoltási szabályrendeletet fogadott el, mely a t. képviselő testület által a következő napon jóváhagyatván, év végéig törvényhatósági megerősítés alatt állott, a szabályrendelet további sorsáról jövő évben lesz szerencsém jelentést tenni.

A lefolyt évben nyílt meg a Váradi-könyvtár, mintegy 400 kötet orvosi művel. A Váradi hagyatékból származik 129 kötet, dr. Magyarai Károly megyei főorvos ur ajándékozott 79 kötetet, most először van szerencsém bejelenteni, hogy dr. Boez József ur 87 kötetet ajándékozott a könyvtár, ifj. dr. Nagy Albert ur egy kötetet s e jelentés tevője is 100 kötetet járult gyarapításához.

A múlt év végén, karácson másodnapján, dr. Magyarai Károly megyei főorvos ur elnöklelte alatt orvoss-gyógyászati kör alakult azon czélból, hogy a nagy összeget igénylő újabb szakirodalom közös költségen szereztessék be. A beszerzendő művek a Váradi-könyvtárral együttesen fognak kezelteni. Ezen intézmény, bár kisebb mérvben, most

valósítja azon eszmét, mely a dr. Váradi alapító levelében le van téve.

Megtétettek továbbá az előzetes lépések közegészségügyünk egy évető szükségének a meleg fürdőknek létrehozatalára. Kiszajátítottak és demoliroztattak a fürdő helyén volt viskók, munkába vette s a tavaszra elkészíti a teret és költségvetést az államvasuti mérnökség.

A kutakra kiváló figyelem fordított. Furatások történtek a sétatéren és fölötte fekvő hegyeken — eredménytelenül. Egyébaránt ezen furatások a városnak költséget nem okoztak, mint hogy Bedő Károly ur polgári eskütétele napján tiz irtot adott e czélra s kisebb összegekkel többen követték példáját. Ellenben bő forrás találtatott a megyeház előtti partfal nyugoti sarkánál, a kutépítés költségei a takarékpénztár által megszavaztatván, annak valóditása elrendelitetett.

A közterek befásítása folytatva lón a köbökut és Bethlen-utczában, 50 legszebb vadgesztenyefa elhelyezésével.

A közegészségügyi személyzetben változás történt Lutz József állami állatorvos ur és özv. Telegdi Lászlóné szül. Szántó Druzina bába betelepítése és Mester Atilla járásorvos ur áthelyezése által.

Kelt Nagy-Enyeden, 1884. márczius 4-én.

Dr. Winkler Albert,
városi főorvos.

LEVELEZÉS.

M. Igen, 1884. márczius 14-én.

Mikor Kolozsvárt, mint gymnásiumi tanuló az ev. ref. kollégiumban jártam, volt egy osztálytanítónk, ki vig kedélyében tanítványait felelni ezen szavakkal szólította fel: kérem hallassa szép hangját, mit rég nem halottunk.

Bizod az én hangom is — már a micsodás — rég nem hallzott ezen becses lapban; hogy tehát egyrészt levelező tisztelnék is megfellejlek másrészt, hogy az olvasó közönség is némi tájékozást szerezhessen rólunk, bátor vagyok egy pár sor tudósítást küldeni a „Közérdek” számára.

A farsang, valamint az egész keresztény világban, ugy nálunk is lejárt magát s miután az egész idény alatt csak egy táncmultság volt — miről mint tudom a „Közérdek” hozott is közleményt — több béli jelentést nem lehetett írni, nem lévén miről.

Különben nem is esoda, ha tánczólo kedvünk ezen farsangon nem is volt, mert ugyanis a szomszéd Czelná községben majdnem az egész farsangi idény alatt szedte áldozatait a roncsoló toroklob, s így mindég azon félelemnek voltunk kitéve, hogy azon átkozott betegség minket is meglátogat.

A Czelnán uralgó roncsoló toroklob járványnál is bizonyosodott, hogy az eddig használt közegészségügyi intézkedések pontos végrehajtásának mekkora befolyása van a járvány tovább terjedésének megállítására; ugy, hogy később a nép maga kezdte átlátni, s tartózkodott a virasztások, torozások tartásától s a betegek látogatásától, sőt, hogy nekem mondták sokan, hogy „biza uram igazatok volt, mikor nekünk azon rendeleteket a betegség terjedése ellen kiadtátok.”

Valamint a mult évben ugyancsak a becses lap 49. számában irt cikkemben emlitettem, ugy most is felhozom azt, hogy a roncsoló toroklobot idején gyógykezelve a gyógykezelést sok esetben siker koronázhatja; téves és tökéletesen kárhözhatandó azon nézet, hogy a roncsoló toroklob egy oly betegség, melynek okvetlen halál a vége, tehát azt gyógykezelné is tökéletes felesleges. Nekem sikerült egy néhány oly esetet gyógyítani meg, hol nem csak a szülék, hanem magam is a leghalmozott kimeneteltől tartottam.

Nem ajánlhatni eléggé minden családfőnek, különösen járvány idején a lakhelyek lelkiismeretes kettőtötését s azt, hogy hol több lakozza van, ne háljanak a családtagok mind egyben, hanem oszoljanak több szobába s ne áldozzák föl egészségöket s talán életüket is egy megrogzított régi rossz szokásnak.

Igyekezzenek továbbá minden szülő gyermekeiket gargarizálni tanítani, hogy veszély idején legyenek abban tökéletesen begyakorolva.

Csak a méltányosságnak hódolok, ha nem hagyom említés nélkül azt, hogy a mostani roncsoló toroklob járványnál mily erőlyes és lelkiismeretes eljárást tanusított a tektis alispán ur s a tektis megyei főorvos ur, kiknek páratlan ügybuzgalmuk a betegség megszűnésére nagy befolyással volt. Sok ily derék tisztviselőt óhajtok a hazánknak!

Időjárásunk nagyon enyhe, vetéseink szépek. — A szőlők jól telelvén szép reményekre nyujtanak kilátást — ha egy mostoha időjárás meg nem rontja őket.

Lukátsffy Victor,
járásorvos.

VEGYES HIREK.

— **Megei gazdasági egyletünk választmánya** f. hó 22-én az erd. gazdasági egylet küldöttjei b. Jósika Sámuel alelnök és Gamauf Vilmos egyi. titkár jelenlétében igen látogatott gyűlést tartott, melyben báró Jósika Sámuel buzdító felhívása s Gamauf Vilmos részletes tájékoztatása után a jövő évi budapesti országos kiállításra az erdélyi részekből kiállítani kívánatos mezőgazdasági termékek és a kiállítás költségeiről, — gazdasági egyletünk választmánya egész készséggel elhatározta az erd. gazd. egylet által felküldendő collectiv kiállításhoz való csatlakozást, s a felküldendő termékek mennyiségét meghatározva, magára vállalta azok összegyűjtését s a jelentékeny, részben az erd. gazd. egylet által viselendő költségeken felül még megkívántató kiadásoknak, részint fedezését, részint a kiállítókól felszedését és elszámolását.

— **Felhívás.** A nagyenyedi temetkezési egylet f. évi márczius 30-án délután 2 órakor a városház nagytermében rendes közgyűlést fog tartani. Felhívának a tagok, hogy minél számosabban jelenjenek meg. Az egyletnek folyó évi márczius 16-án tartott választmányi gyűléséből.

— **Nagy-Enyed város közönségének** márczius 17-én tartott rendes képviselői közgyűlésén az előadott tárgyak közül meleg érdeklődéssel fogadtattak földművelési-, ipar- és kereskedelmi miniszter ur ó nagyméltóságának felhívása a kolozsvári fa- és vasipar műhelyekhez rendszeresítendő ösztöndíjak alapítása tárgyában, mire névbe a helybeli ipartársulatok is hozzájárulás végett felhivatnak; s nem csekélyebb érdeklődést keltett, honvédelmi miniszter ur ó nagyméltóságának a budapesti Ludovica akadémiánál felállított 60 ösztöndíjas — honvéd tisztképző — állomás pályázati hirdetménye. — Tárgyalakta továbbá a városi majorság földjei berbeadása valóban kedvező eredménye, a kedvező egészségügyi viszonyokat jelző 1883-dik évi városi főorvosi jelentés, melyet lapunk más helyén hozunk, és több, az 1885-iki budapesti országos kiállításra készítményekkel részt venni kívánó helybeli iparos némi segélyezést igényelő kérése, mire a képviselő testület támogatását ki is nyerte. Végül elfogadtattak a városi honvédelmi építési felett az építendő megye és város képviselői és Szalay Ferencz építész-vállalkozó között a leghalmozott feltételek mellett kiállított szerződés.

— **Gyászír.** Alulírottak mélyen elszomorodva jelentik, hogy Szentkatolnai Biró Lajos alsó-fehérmegyei földbirtokos, nyug. erd. kir. főkörmányszéki titkár, 1848—49-iki huszárkapitány, élete 63-ik, boldog házassága 38-ik évében folyó hó 14-én hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Az elhunytak földi maradványai f. hó 16-án délután 5 órakor fognak h.-szappan-utczai 3. szám alatti lakásán beszenteltetni és onnan, a vingárdi családi sírboltba leendő elhelyezés végett, a vasuti állomáshoz kiszállítatni. Halhatatlan lelkéért a szent-miseáldozat f. hó 19-én d. e. 10 órakor a szent-Ferencztrendiek óvári templomában Kolozsvárt fog az egek Urának bemutatni. Béke lengjen áldott porai felett! Kolozsvárt, 1884. márczius 15. — Szathmáry P. Anna, az elhunyt özvegye. Gyermekai: Josephine, ennek férje Tordátfalvi Halmágyi Sándor, budapesti kir. ítélőtáblai bíró; Béla, krassószörénymegyei szolgabíró, s neje Vuchetich Etelka; József, 3-ad éves joghallgató. Szentkatolnai Biró Pál, kir. törvényszéki elnök, mint az elhunyt testvére, s neje Csató Györgyi Josephine. Az elhunyt unokahugai: Bogdanovics Krisztine, Beksics Gusztávné; Bogdanovics Hedvig, özv. Pakei Miklósné. Az elhunyt unokái: Halmágyi Margit, Halmágyi Zoltán, Halmágyi Fanny, Halmágyi Gábor, Halmágyi Lajos, Halmágyi Krisztine, Halmágyi Alexandrine, Halmágyi Anna; Biró Lajos, néhai Biró Miklós fia; Biró Pauline, Biró Béla leánya. — Lapunk szerkesztősége legkiválóbb munkatársai egyikét veszté el az elhunytban. Tárczánkban közöltük azon kitünő tollal irt epizódokat, melyek szabadságharcunk alatt az erdélyi részekben történtek, s melyeknek az elhunyt többször résztvevője volt. Ohajtandó volna, hogy ezen igen alapos dolgozatok önálló mű gyanánt kerüljenek az érdeklődő közönség elé.

— **A Bethlen-főiskola ifjusága** önmagához és a nap jelentőségéhez méltóan ünnepelte meg a szabadság hajnalának, 1848. márczius 15-nek 36 dik évfordulóját. Délután 3 órakor gyűlt össze az ifjuság teljes számmal a főiskola nagytermében. Miután a tanárok közül is többen megjelentek, a theol. dalkar a „Talpra magyar”-ral nyitotta meg az ünnepélyt. — Ezután Ujvári István szavalta Gáspár János II.-od éves theologus alkalmi ódáját, mit Ferencz Sámuel ifjusági elnök lelkes beszéde követett, melyben élénk színekkel rajzoló a szabadság napjának történetét, mire a theol. dalkar a „Szózat”-ot hangoztatta el. Ezután Barkó Ferencz II.-od éves theologus szavalta Tompa „Szabadságharcz történetének olvasása közben” című költeményét, a mi után Gáspár János „Miről zengjen a dal” című — szintén alkalmi költeményét olvasta fel Kiss Albert II.-od éves theologus. Végül a theol. dalkar által előadott „Kossuth induló” mellett oszlott szét az ünnepelő ifjuság, új lelkesedést merítve a szép nap emlékének felújításáért.

— **A sétatér díszítése.** A hét folytán szép thujafászkák lettek elültetve. A tanács felszólította a bejárat melletti szőlő- és kerttulajdonosokat egy hó alatt deszkakerítést készíteni a főálló szabályoknak megfelelőleg. Ezek teljesítése után a sétatér bejárása és a Bethlen-utca közti terület ki fog köveztetni. Használhatóvá fog tétetni az idén az akácok közti hosszú széles allé is.

— **A megriasztott betörők.** Hétfőn éjjel a járásbírószálgabíró általánát akarták valami jó madarak elemelni. A kis Wertheim-szekrény mellett a falat kezdtek bontani, de a börtönőr megjelenésére kerekét oldottak a gazok. A revolver nélkülözhetetlen védfegyverré válik körünkben.

— **Az idei ujonczozás** Alsó-Fehérmegyében a balázsfalvi járásban veven kezdetét, a járás főszórozása f. hó 19-én és 20-án Alsó-Fehérmegye alispánja t. Csató János ur, mint polgári elnök erőlyes vezetése s a járás szolgabíró pontos eljárása folytán a legszebb rendben járt le. Eredménye a következő: A járásból előállított 427 védköteles, 9 igényt vesztett s idegen védköteles 26. Összesen 462. A járásból felszólamlás folytán a hadkötelezettség alól ideiglen felmentetett 39. Besoroztatott a hadsereghez 40, a póttartalékba 4, s a honvédséghez 4. Ugy a had-, mint a póttartaléki jutalék teljesen törlesztve lett. Felülvizsgálatra utasított 9. Az igényt vesztettek közül besoroztatott 1, az idegen védkötelesek közül besoroztatott a sorhadhoz 4, a honvédséghez 1, felülvizsgálatra utasított 1. Besoroztatott tehát összesen 54, felülvizsgálatra utasított 10.

— **Öngyilkosság.** Gyulafehérvári kalapos Orbán Lajos a takarékpénztár kárára több rendbeli váltohamisítást követvén el, a törvény keze elől a halálban keresett menekülést. Épen vásárból jött haza, mikor családja tudtul adá, hogy törvényesen keresik, akkor letette felső kabátját és az udvarra ment ki. Családja hasztalan várta. Harmadnap megtalálták halt tetemét a város és Marospart közt levő tóban.

— **Egy biztosításiügyi történet és tanulsága.** A „Magyar Kereskedők Lapja” fővárosi szaklap, következő ép oly érdekes, mint tanulságos kis történetet mond el karácsonyi számában: „Egy fiatal, még erőteljes kereskedő rábeszélés vagy önelhatározásból életét akarta biztosítani valamely társulatnál és elhatározását közölte nejevel. A feleségnek azonban nem volt inyere az elhatározás és igyekezett férje előtt bizonyítani, mily balgaság, ha fiatal emberek életüket biztosítják. — A feleségnek nagybátyja ugyanis már 25 év óta fizeti a biztosítási díjt, él és gyakran említi, hogy befizetett már annyit dijakban, mint a mennyire az egész biztosítási összeg rug. Minek is a mai rossz időkben sok más kötelezettségeken kívül még biztosítási díjakat fizetni. Fektesd e pénzt üzletedbe és többet fogsz rajta nyerni. Így okozott a feleség. A férj megkísérelte neje ellenkezéskedését megtörni, de hasztalanul és utóvégre is el kellett ejteni az életbiztosítás tervét. Két év mult el. Az egészséges és erőteljes férj hazatért hosszabb utazásából. Utazása alatt meghűtötte magát, heves tüdőgyuladást kapott és tizenégy nap mulva a fiatal feleség özvegy volt. A fiatal özvegyre a bánaton kívül, még sok kötelezettség teljesítése és három gyermek felnevelésének terhe hárult férje halála után. Midőn férje magánpapírjait revideálta, azok közt egy életbiztosítási polizet talált, kiállítva az „Első Magyar Általános Biztosító Társulattól,” mely szerint a férj halála után a társulat az özvegynek tartozik kifizetni 20,000 forintot. A kötelezettséget ösmerő férj, hogy házában a nyugalmat és békét meg ne zavarja, a tervezett életbiztosítást neje tudta nélkül kötötte meg és ezáltal özvegyének nemcsak eszközt adott a kötelezettségek teljesítésére, hanem ezenkívül elegendő tőkét hagyott az üzlet további folytatása és a gyermekek felnevelésére, ugy, hogy a bánatos özvegynek legalább gondatlan a jövője.” Eddig a történet, melyhez megírhatjuk a tanulságot és mely abból áll: ne mulasszuk el az életbiztosítást, ha feleség ellenzi is.

— **Jó lesz ezt elolvasni!** Lapunk mai számában egy figyelemre méltó hirdetést közlünk, mivel a közönség ugy is tudja, hogy az ilyen közlemények a hirdető cézektől erednek, fölöslegesen találjuk a megjegyzést, hogy ezen ajánlat szintén a hirdető cézektől ered. De figyelembe veendő itt, hogy kizárólag hazai cézektől, — és a következő nagyon is szomorú hirdetései és állami viszonyaink közt rendkívül fontos feltételekről van szó: 1) A megrendelő teljesen biztosítva van, hogy szedelő hirdetések által lépne nem vezetettik, mivel a hazai cézekkel közvetlen összeköttetésben áll a „Nemzetközi hirdető” szerkesztősége, a külföldiek pedig csak is akkor és ugy hirdetni, ha a hazai cézgek garancziáit elfogadják: nevezetesen a cézgek a megrendelt cikkre vagy munkára névbe nem szabad nyereszkező ügynököknek, hanem direct forrásnak lennie; köteles minden nem tetszőt visszafogadni és kárpótlást nyujtani; köteles minden céz a beigtatás előtt igazolni, hogy cikkre vagy munkája, — nem a fizetett elismeréseket értjük — csakugyan bir a megajánlott kitünő tulajdonságokkal. A mit hirdetünk, arra névbe törvényes bizonyítékokat szerzünk. 2) Csak is eredeti, egyenes, közvetlen forrásból adunk mindent, „kivánságra” olesőbb forrásból másodrendű minőségűt. 3) Akárhány cikkre elegendő egy levelezési lap: együtt küldünk mindent. 4) A csillaggal jelölt cikkkekből 10%-et elengedünk, az eredeti cézgek eredeti árjegy-zékéből. 5) A megrendelő levelezését ingyen teljesítjük. 6) 5 kilóg 10 frton felül a szállítás ingyenes. 7) Minden megrendelt vagy utánvéttel kiváltott, de nem tetsző tárgy visszavetjük. 8) Ismét eladók, kereskedők és nagyban vevők, (hogy mennyi a „nagyban”, arra névbe minden cikkre felvilágosítást adunk), tölünk a cézgek eredeti árleütést (rabatt) kapják. 9) Minden megrendelő, a mint megrendelése Budapestre érkezett, rögtön levelet kap, (pórtómentes válaszlappal), melyben értesítettik, hogy megrendelése beérkezett, melyen a megrendelő a szállítmány feletti megelégedést, vagy azt köteles kijelenteni, hogy panaszosa van s kárpótlást követel. 10) Részletfizetések eszközöltenek ki nagyobb megrendeléseknél. — Hármaz jóállás e tiz pontra: 1. A szerkesztőség; 2. az eredeti céz; 3. a szállító. (Lásd a hirdesést: Egyedüli legjutyányosabb, legbiztosabb és legjobb megrendelési mód!)

NYILTTÉR.)*

Fogorvos PERL JÓZSEF

American Dr. of Dental Surgery

Amerikában kiképzett diplombeur
olyó hó 25-én Nagy-Enyedre érkeznek és rendel 25, 26,
27-én a Vágó-féle szállodában.

Saját elismert kitűnő fogpora és szájvíze Nagy-
Enyeden kapható WINKLER urnál.

KÖZGAZDASÁG.

A gyümölcsös 20 parancsolatja

vagyis: a gyümölcsfák épségének és termékeny-
ségének fenntartására szolgáló szerek.

1. Hogy a legelőzőn levő fáktól a juhok és nyulak
távol tartsuk, legjobb a fák törzsét tüske-sővényvel
körülvenni. Még egyszerűbben elérhetjük ezt a célt, ha
a fák törzsét a talajtól kezdve egész négy lábnyi mag-
ságig összezúzott és vízzel meghígított juh-ürülékkel be-
kenjük.

2. A fiatal gyümölcsfák, melyek nem fejlődnek eléggé,
vagy az átültetett nagyobb fák új életnek indulnak, ha
egész törzsük mohával fedetik be, melyet száraz időben,
különösen a nyár folyamán, időközönként meg kell nedve-
síteni.

3. A lötvetek és más férgék elpusztulnak, ha a ta-
lajt tavaszszal közzén hamuval behintjük s az ásáskor vagy
szántáskor ezt is aláássuk, illetve szántjuk.

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményért nem vállal felelő-
séget a Szerkesztőség.

4. Azon nagy fákat, melyek bujaságuk következté-
ben nem hoznak gyümölcsöt, termékenyekké tehetjük, ha
gyökereiket felássuk és a legvastagabbakat egy fejszé-
vel meghasítjuk és a sebet valami ék vagy kő darab segélyé-
vel nyitva tartjuk.

5. Sovány homoktalajban a gyengélkedő cseresznye-
fáknak új élelmet és erőt biztosíthatunk, ha eredeti földet
vagy timár esert forgatunk a talaj alá.

6. A diófa annál termékenyebb lesz, minél jobban
megvereggettetnek ágai az aratás alkalmával és minél ke-
vésbé műveltetik a törzse körüli talaj.

7. A déli oldalon levő fásor egészséges marad, ha
a fák törzsét egy téglával vagy deszkával a nap melege
ellen megvédjük és az előttük levő talaj lombbal vagy
egyébél beborítottatik.

8. A törpe fákról a ragyát elűzhetjük, ha rögtön
a baj kezdetekor lecsipjük a nyári hajtások hegyeit.

9. Az őszi barackfa sokkal termékenyebb lesz, ha
kevéssel a teljes virágzás előtt megmetszük.

10. A gyengédebb gyümölcsfák sokkal jobban ki-
állják a telet, ha a karótól eloldatnak és szabadon mozog-
hatnak.

11. Ha a fák törzsének egészségét meg akarjuk tar-
tani, az azokon jelentkező nyári hajtásokat nem szabad
rögtön elnyomni, hanem messzük vissza őket és csak a jövő
évben távolítsuk el.

12. A hol a marhák vagy az eke a fák törzsével
érintkeznek, vagy a hol a kerti eszközöket a fák törzséhez
verdesik, hogy a rájuk tapadt föld lehulljon, könnyen el-
lehet tatalni, hogy mi a fák betegeskedésének oka.

13. Gyümölcsfa csak akkor egészséges, ha nincs
rajta moha és moszat. Mésszel való bekéneése a legjobb
szer ezek ellen.

14. A túlságosan termékeny fák egészségesebbekké
lesznek, ha a gyümölcsök leszedésekor a fiatal ágak is

letöretnek, a buja fáknak fiatal ágait azonban kimélni kell
az aratáskor, mert csak így lehetnek termékenyebbekké.

15. A ferdén álló fák törzsének felső lapját tanácsos
szalmával vagy deszkával befedni, mert különben a törzs-
ben könnyen rothadás állhat be.

16. A nedves helyen álló fák egészségesebbek és
termékenyebbek maradnak, ha törzseik folyondárral vagy
szőlővel hálóztatnak be.

17. Az öreg gyümölcsfákat megújíthatjuk és ismét
termékenyekké tehetjük, ha az öreg ágakat mélyen lemet-
szük, az u. n. vízajtásokat hagyjuk kifejlődni és aztán
a jövő évben ezeket ugyanazon vagy más fajtaival beoltjuk.

18. A nagyon magas, azaz 8 lábnyi magasabb törz-
sű fák sohasem oly termékenyek mint az alacsonyabb
törzsűek.

19. A valódi törzsfák eltűnnek, terméketlenekké vál-
nak, ha oly mélyen ültetnek, hogy a nemes törzs gyöke-
reket hajthat. Ezt vagy úgy akadályozzuk meg, hogy gödröt
ásunk a törzs körül, melyet azonban télen be kell hányni,
vagy pedig úgy, hogy a gyökereket a talajtól fellábnyi
mélységben minden tavasszal elvágjuk.

20. A nagyon sekélyen ültetett gyümölcsfák egész-
esebbek és termékenyebbek, maradnak, mint a nagyon
mélyen ültetettek. Ez utóbbiak hamar elhalnak. Az öre-
gebb gyümölcsfákat az öntözés csak Szt. János napja után
erősíti. (M. F.)

— **Piaci árjegyzék.** Nagy-Enyed, 1884. március hó 20-ról
Hectoliter tisztabuza 6 ft 75 kr. Rozs 4 ft. Eleggbuza 5 ft 50 kr.
Törökbuza 4 ft 25 kr. Zab 3 ft 25 kr. 100 klm széna 4 ft 80 kr. 1
klgramm marhahus 44 kr. 1 klgramm disznóhús 48 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY.

TÜRÖK BERTALAN. SZILÁGYI FARKAS.

KIADÓ-TULAJDONOS: WOKÁL JÁNOS.

Egyedüli legjutányosabb és legjobb megrendelési mód!

Az itt felsorolt árucikkek és munkák a megnevezett első rendű
cézektől a legjutányosabban és a legbiztosabban egyedül és kizárólag a

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ“

szerkesztőségétől (Budapest, VII. Károlykört, Rombach-utca 6.) rendelhetnek meg.

A következő előnyök biztosítottak: 1. Csakis kitűnő minőségű cikkek és munkák,
csakis első rendű cézektől küldetnek a megrendelőnek, egyedül az eredeti áron, eredeti ár-
jegyzék szerint. — 2. A megrendelő egyetlen levelezési lappal összes szükségletét fedezheti s
megtakaríthatja a külön-külön szállítási költséget. — 3. A csillaggal megjelölt cikkek és mun-
kák szabott árból 10%-et engedünk s 10 frton felül portamentesen szállítunk mindent
4. A megrendelőnek megrendeléseit és levelezéseit díjmentesen teljesítjük. — A szállítások
Vajda Béla elsőrendű spéditeur eszközi.

Minden küldeményért hármassal jótállás: a cégé, a spéditeur és a
„Nemzetközi Hirdető“-é.

I. Gyógykülönlegességek.

Tokaj-china-vasbor. A legitalmasabb kettős szer a vérszegénység, gyengeség, bányad-
ság és soványosság ellen, mivel a tokaji bor és a vaskivonat külön-külön is a leghathatósabban
alkalmazhatók. Sztupa és Krieger gyógyszerész. 3 ft.

* **Brázy-féle sóborszesz.** 42 különféle betegségben fölérhetetlen hatása, egy házban
sem hiányozhatik. Ára 80, 40 kr.

* **Hungária kávé.** Szalady Antaltól. Gyomorban, bélhurutban stb. szenvedőkre rend-
kívül jó hatása. Egészségesekeknek megbeesülhetetlen. Egy kiló 1 ft 20 kr.

* **Forty-féle egyetemes sebtapas,** minden seb azonnali gyógyítására. Árjegyzék sze-
rint. — **Weis M.-féle** univerzális sebkendő, ára 30, 50 kr, 1 ft.

Hoff János-féle egészségi sörök, 1 palack 60 kr, malata-cukorkák 20 kr, malata-
kivonat 70 kr. — **Strausz B.** mellsőre, hűsítő labdaesai és mellpasztillák. Árjegyzék szerint. —
Kárpáti egészségi labdacok köhögés, görvény, mellbajok ellen Friedrich főraktárától 21 kr.

Gyógykülönlegességek Török József főraktárától: szakálnővesztő 2 ft 60 kr. Vas
bravais 3 ft. — Különösen ajánljuk:

* **Szem-essentia** dr. Leboistól, francia szemgyógyvíz, egészséges szemek erősítő
sere is megbeesülhetetlen hatása, úgy hogy minden szemre féltékeny egyetlen családnál sem
szabad hiányoznia: gyenge, beteges fájós szemekre nézve s egyáltalában minden szembeaj
hántalom vagy betegségben nélkülözhetetlen, minthogy e nemből a legkitűnőbb gyógyhatása s a
legnagyobb orvosi tekintélyek által legjobban ajánlt medicina. Egy üveg 90 kr.

* **Ürmös-essentia.** Arany érmevel kitüntetett gyógyszer, bélhurut, étvágytalanság stb.
esetén. Vörös borhoz adva a legkitűnőbb ürmöst adja. Ára 60 kr.

Köszvényvászor Török József főraktárától: Ára 1 forint 5 krajczár.

„**Szultána-nővényiszappan**“, Nemenesek-féle, bőrbetegség, májfoltok, szepők, hajkorpa
és migrain ellen. Ára 35 kr.

Fácányi A. gyógyszerárától a következő nagyhirű elismerj különlegességek: a)
Fácányi-féle magy. édes mustár gyomor- és bélhurut ellen 1 ft vagy 50 kr. b) Fácányi-féle
fogpapír fogfájás, arc- és fülszaggatás ellen. Egy kis csomag 70 kr. c) Fácányi-féle Phenyl szappan
bőrbetegségek ellen 70 kr. d) Sos borszesz (szakértőtől) 1 ft 20 kr, 70 kr.

Ezenfelül minden gyógykülönlegesség árjegyzék szerint.

II. Pipere-szerek.

Blaháné-arepor. Müller M. illatszerárától. Ugyanannan mindennemű pipere- és
illatszerek. Boudoir füstölő egy csomag 2 ft.

* **Janusz-féle „Juno-creme“** ásványmentes, ártatlan szerekből, szepők, májfoltok ellen.
1 ft 50 kr. — „**Juno-pasta**“ az arc hófehérré tételére, 2 ft. „**Juno-puder**“ 60 kr. A bécsi és
budapesti vegytani intézetek a legjobban ajánlják; rendkívül kapatos pipere-szerek.

Uj magyar hajfestő szer a természetes szín visszaállítására. Tokody-féle, ára 2.50.

Szultána-pipere szappan. Minden boudoirban nélkülözhetetlen, csodálatos hatása
elismert. Ára 3 drb 1 ft. Nemenesek-féle.

* **Hajnővesztő szer.** Hausner R. családí titka. Ára 1 ft.

Ezenfelül minden pipereszer árjegyzék szerint.

III. Gazdasági és háztartási cikkek.

Az „**Első m. fekete bürkenőcs-gyár**“ gyártmányai. Fekete bürkenőcs 1 ft 20, sárga
1 ft 50. Éreztsítítő 10 kr. Kettős velencei börlak 60 kr. Nemenesek-féle. József főherceg udv.
szállítója. Katonai, esendőri stb. szállító.

Egyetemes hideg enyv, Singer-féle. Edények, üvegek, pipák, fadarabok és bőr össze-
ragasztására. 30, 50 és 70 kr.

Mosánszky-féle fénymáz. — **Nemenesek-féle** éreztsítítő 10 kr. — **Rovarpör,** Pósch-
féle 1 ft. — **Patkányirtószert** Reiszttól 1 ft.

Ezenfelül minden háztartási és gazdasági cikk eredeti áron.

Divatárak, ruházat.

Férfi divatárak és fehérművek Karikás Lajostól. — Egészségi fehérművek és öltö-
zetek dr. Jäger Gusztáv-féle a budapesti főraktáról. — Kalapok Nyerges M. gyárából.

Női divatárak Monasterly és Kuzmik udv. szállítókól. — Női ruhák Friedrich-tól,
a volt Alter és Kiss főszabásztól.

Czipők, Lörincz István gyárából urak, hölgyek és gyermekek számára.

Ezenfelül minden áruk ered. árjegyzék szerint.

Mindenfélék.

Tarnóczy Gusztáv urnak földbirtokosok által a legjobbnak elismert, minden gazda-
sági kiállításon a legnagyobb díjakkal kitüntetett, magyar, angol, francia, német és amerikai
gazdasági gépei. (Budapest, Károly-kört 40. eszrnok Váci-kört 78.) a legjutányosabbak, leg-
munkaképesebbek és a legsolidabbak, min tenkinek a legjobban ajánltatnak. Árjegyzék i felvilágosítá-
sokat a legnagyobb készséggel mindenkinek adunk.

A Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likör- és rumgyári részv. társaság Budapestén szesz-
élesztő-, likörből, rumból és ecetesentitából álló készítményeit ajánljuk.

Butorok, az I. butor-ipar-társaságtól. — **Excellentszék** 16-féle ezébra Schöberl K-tól
— **Pénzszekrények** Wiese Fr. udv. száll. — **Vasbutorok** Stitz Henrik-től. — **Edények** Hüttel
Tivadár udv. szállító.

Üvegtermékek Stölzle és fiai gyárából. — **Koesik Bogdán J.** gyárából. — **Löszerszá-
mok** Szigeti L-től — **Tornaszekők,** szerszámok, malomkövek, konyhaszekők Geitner és Rauschtól

Billard és tekeasztalok Gyöngyössi J-től. — „**Ariston**“ önjátszó szalon-hangszer
25 ft a főraktáról. — „**Orchestron**“ önjátszó óriási zenekar ára 1000 frttól fölfelé; a főrak-
táról. — **Zongorák** Lédézy gyárából.

Löfegyverek, pisztolyok stb. Kirner udv. szállítónál. — **Vadászati és uti cikkek** Ker-
tész Tódortól.

Varrógépek Neidlingertől. Mesterségekhez szükséges szerszámok Geitner és Raustól.

A legkitűnőbb eredeti francia pezsgőborok Jaques Louis Freres francia
céz budapesti vezérképviselőjétől. Müller L-től Grand vin de la couronne 3 ft 80 kr. Carte
blanche 1-ère choix 3 ft 50 kr

* **Essentiák** mindennemű likör gyártására Wetterich Arnold gyárából.

Sikerült és szép arczképek Naumann Ign. műterméből. Szénarajz 3 ft. krétaarajz 6
ft. olajfestm (életnagyság) 8 frttól fölfelé. A fénykép srtételénél visszaküldetik. — **Arczkepek**
választási szálók. Czegtáblák 2—60 frt.

Vésnöki munkák, pészényonók, bélyegzők, pészébtélyegyek, monogrammok a legol-
csóbb szabott ár szerint.

* **Schmitt Adolf és társa** m. kir. szab. börgyára, szij, bőrneműek- és gépszjakban
a monarchia legnagyobb gyára. (Hadfelszerelés.) Számos kitüntetés.

* **Humayer Károly** (Soroksári-utca 94. sz.) mésző- és tégláégető gyárát, mint Buda-
pesten a legsolidabbat, a legjutányosabbat és legnagyobb szállítókra is a legképesebbet a leg-
jobban ajánljuk építkező községeknek, hatóságoknak és magánosoknak.

Egy szóval minden munka és cikk, nyomtatott árjegyzék szerint ké-
szítetik és szállítatik.

Első központi szétküldési helye Magyarország összes kiviteli ter-
ményeinek, áruinak és gyártmányainak. (Tokaji, ménesi, balatonvidéki, borok
Vamossy Lajos utján, kőbányai sörök Ditrich és Gottschlig utján, huskonszer-
vek a Weisz testvérektől, selmeczi pipák Heller F.-től, magyar vas, acél stb
Vadhus Pál K.-tól, lámpák, papír, szappan, szegedi paprika, gácsi posztó, stb.)
mind legdirectebb forrásából: szabott áron és az eredeti céz árj. szerint. —
Elegendő egy levelező lapot írni a

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ“

szerk. (Budapest, VII. Károly-kört 7.)

5—48.

Pontos, becsületos és gyors szolgálat.